

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційне дослідження Шкляренка Андрія Михайловича «Адміністративно-правовий статус поліції охорони», подане на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Одним з найважливіших показників сформованості демократичної та правової держави є встановлення режиму публічної безпеки та порядку. Категорії публічної безпеки та порядку є об'єктами різних видів охорони та захисту, серед яких чільне місце займають адміністративно-правова охорона та захист. Ефективність їх здійснення обумовлена передусім чітким окресленням цілей та меж даних охорони та захисту, що, в свою чергу, потребує визначення поняття та ознак публічної безпеки та порядку. Водночас, на законодавчому рівні ці поняття не визначені. Відсутній також однозначний науковий підхід в означеній сфері. Вирішення проблеми забезпечення публічної безпеки та порядку має пріоритетне значення в системі завдань, що ставляться перед державними органами України. Однак, високий рівень злочинності, низький рівень економічної стабільності та інші негативні фактори свідчать про те, що дана проблема вирішується державою неефективно. Однією з причин такої ситуації є відсутність на законодавчому рівні чіткого визначення адміністративно-правового статусу Національної поліції України загалом та її структурних підрозділів зокрема, серед яких важливе місце належить поліції охорони. А відтак, актуальність та своєчасність дисертаційного дослідження на тему: «Адміністративно-правовий статус поліції охорони» не викликає жодних сумнівів.

Дисертаційне дослідження виконано відповідно до: «Стратегії розвитку органів системи Міністерства внутрішніх справ на період до 2020 року» схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2017 р. № 1023-р; Стратегії реформування державного управління України на період до 2021 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України

від 24 червня 2016 р. № 474; «Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» схваленої Указом Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015.

Мета дисертаційної роботи полягає в тому, щоб на основі аналізу наукових поглядів вчених, а також норм чинного законодавства України, визначити сутність та особливості адміністративно-правового статусу поліції охорони, та на основі узагальнення найбільш позитивного зарубіжного досвіду, визначити напрямки вдосконалення правового статусу даного структурного підрозділу Національної поліції України.

Об'єкт та предмет дослідження сформульовані вдало і відповідають вимогам МОН України.

Методологічною основою дослідження стали загальні та спеціальні методи наукового пізнання. Їх застосування обумовлено системним підходом, що дало дисертанту можливість досліджувати проблеми в єдності їх соціального змісту і юридичної форми. Так, історико правовий метод дозволив здійснити комплексний історико-правовий аналіз становлення та розвитку правового статусу поліції охорони (підрозділ 1.1). За допомогою аналітичного методу було з'ясовано місце поліції охорони в системі правоохоронних органів України (підрозділ 1.2). Через використання логіко-семантичного методу вдалось охарактеризувати поняття та структуру адміністративно-правового статусу поліції охорони (підрозділ 1.3). Метод документального аналізу було використано під час визначення правових засад діяльності поліції охорони (підрозділ 2.1), а також при дослідженні прав та обов'язків поліції охорони в Україні (підрозділ 2.2). Формально-юридичний метод використано для надання характеристики юридичній відповідальності, як елементу правового статусу поліції охорони в Україні (підрозділ 2.3). За допомогою методу прогнозування було узагальнено зарубіжний досвід адміністративно-правового регулювання статусу поліції охорони та визначено можливості його використання в Україні (підрозділ 3.1). Порівняльно-правовий метод було застосовано при окресленні напрямків вдосконалення юридичних гарантій діяльності поліції охорони

(підрозділ 3.2), а також при визначенні шляхів вдосконалення заходів забезпечення реалізації адміністративно-правового статусу поліції охорони в Україні (підрозділ 3.3).

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що дисертаційна робота є першим комплексним монографічним дослідженням, після утворення Національної поліції України, в якому за допомогою використання сучасних методів наукового пізнання, а також на основі аналізу наукових поглядів вчених та норм чинного законодавства України, визначено сутність та особливості адміністративно-правового статусу поліції охорони, та на основі опрацювання найбільш позитивного досвіду провідних країн Європи та Світу, визначено напрямки вдосконалення правового статусу даного структурного підрозділу Нацполіції. У результаті проведеного дослідження сформульовано низку нових наукових теоретичних і практичних висновків та положень, запропонованих особисто здобувачем.

Заслугує на увагу те, що в дисертації вперше виокремлено напрямки вдосконалення кадрового забезпечення діяльності поліції охорони, зокрема запропоновано: розробити нові техніки та технології професійної підготовки працівників поліції охорони; реформувати систему оплати праці даної категорії поліцейських зокрема в частині підвищення номінальної та реальної заробітної плати; переглянути зміст та тематику занять із професійної підготовки поліції охорони, зокрема робити більший акцент не на теоретичний, а на практичний бік підготовки; забезпечити постійний обмін досвідом між працівниками поліції охорони та іншими структурними підрозділами Національної поліції України; більше уваги приділити психологічній підготовці поліцейських поліції охорони.

Автором досить справедливо обґрунтовується, що адміністративно-правовий статус поліції охорони – це своєрідний режим існування поліції охорони, як органу державної влади, який встановлює компетентну спрямованість його роботи, функції та відповідно до цього визначає права та обов'язки, структурну приналежність у системі органів виконавчої влади.

Виділено три групи елементів адміністративно-правового статусу поліції охорони, а саме: функціональну до якої відноситься мета, завдання, функції; юридичну – права, обов'язки, юридичні засади діяльності; організаційну – структура, підпорядкованість, форма внутрішньої організації підрозділів (с.75).

Слушним є висновок дисертанта про те, що правові засади роботи поліції охорони складають окрему лінійку усього нормативного матеріалу, який регулює діяльність Національної поліції України в цілому. Однак, внаслідок специфіки статусу поліції охорони, як елементу НПУ, а також виконуваних нею функцій, правові основи складають як загальноюридичні регуляторні акти в сфері поліцейської діяльності, так і деякі спеціальні, положення яких стосуються поліції охорони безпосередньо (с.122).

Здобувач слушно доводить, що юридична відповідальність – це важливий та невід'ємний елемент адміністративно-правового статусу поліції охорони в Україні. Її наявність дозволяє забезпечити належне виконання даним відомством повноважень, які покладені на нього нормами чинного законодавства, а відтак, апріорі є важливим: а) превентивним засобом вчинення правопорушень відповідними посадовими особами; б) інструментом, за допомогою якого досягається режим законності в діяльності даного структурного підрозділу Нацполіції (с.125).

Цікавою із практичної точки зору є те, що серед напрямків покращення інформаційного забезпечення поліції охорони автором названо: необхідність розробити окремий підзаконний нормативно-правовий акт, який би регулював процедурні аспекти обміну інформації; варто переглянути підхід до науково-методичного забезпечення діяльності поліції охорони; необхідним також є створення умов для ефективного функціонування системи обліку інформацією, забезпечення належного контролю за її повнотою, вірогідністю, актуальністю та безпекою; слід переглянути проблему кадрового забезпечення суб'єктів інформаційного забезпечення (с.176)

Заслуговує на увагу висновок здобувача стосовно того, що в рамках вдосконалення кадрового забезпечення діяльності поліції охорони необхідно: розробляти нові техніки та технології професійної підготовки працівників поліції охорони; реформувати систему оплати праці даної категорії службовців зокрема в частині підвищення номінальної та реальної заробітної плати; необхідно переглянути зміст та тематику занять із професійної підготовки поліції охорони, зокрема робити більший акцент не на теоретичний, а на практичний бік підготовки; забезпечити постійний обмін досвідом між працівниками поліції охорони та іншими структурними підрозділами Національної поліції України; більш суттєва увага має бути приділена психологічній підготовці службовців (с.177).

Разом з тим, дисертація не позбавлена певних недоліків та суперечливих положень, які потребують додаткових пояснень та уточнень, зокрема:

1. Так, автором цілком слушно запропоновано «розробити та прийняти окремий нормативно-правовий акт, положення якого встановлювали б особливості діяльності, структуру, принципи та інші аспекти адміністративно-правового статусу поліції охорони, як особливої складової частини НПУ» (стор.123). Однак, зі змісту дисертаційного дослідження не до кінця зрозуміло про який сам нормативний акт йдеться? Якою має бути його структура та зміст? тощо.

2. Завершуючи розгляд зарубіжного досвіду щодо визначення адміністративно-правового статусу діяльності поліції охорони та визначаючи можливості його використання в Україні, здобувач робить низку цікавих з теоретичної та практичної точки зору висновків. Однак, на мою думку, дисертанту необхідно було уникати «оціночних» понять при окресленні напрямків вдосконалення правового статусу. Зокрема це стосується таких пропозицій як: створити сприятливе поле для комерційної діяльності поліції охорони та забезпечити існування розумного балансу між правами та обов'язками даного відомства.

3. З метою удосконалення адміністративно-правового статусу поліції охорони здобувачем цілком справедливо наголошується на необхідності покращення соціального захисту працівників поліції охорони. Зокрема ним обгрунтовано доцільність використання більш диференційованого підходу до соціального захисту даного виду службовців, адже їх робота в тому числі пов'язана із ризиком для життя (стор.175). Дійсно, із таким твердженням складно не погодитись. Однак, на нашу думку, здобувачу варто було більш змістовно висловити свою думку з приводу конкретних напрямків вдосконалення соціального захисту працівників поліції охорони.

4. Судячи зі списку використаних джерел, здобувач, під час підготовки дисертаційного дослідження, проаналізував велику кількість дисертаційних досліджень інших вчених, як у галузі адміністративного права, так і інших галузей права і це є дуже добре, адже ним використано сучасну наукову літературу. Однак здобувачу варто було більш критично ставитись до поглядів вчених та не боятись виловлювати власну точку зору, навіть коли аналізуються праці докторів наук.

Вищенаведені зауваження, які в певній мірі носять характер побажань, не впливають на загальну позитивну оцінку якості виконаної дисертантом роботи. Теоретичні результати й наукові положення, які містяться в цій дисертації, характеризуються єдністю змісту і свідчать про особистий вклад автора в юридичну науку. Вдалиий і логічно поєднаний вибір у дослідженні питань, їх актуальність, розумне співвідношення теоретичних міркувань та прикладів з практики, чіткість викладу матеріалу, аргументованість наукових висновків і узагальнень свідчать про значний науковий рівень проведеного дослідження та його практичне значення.

Зміст дисертаційної роботи висвітлений достатньо повно, виклад запропонованих в роботі положень базується на ґрунтовному опрацюванні літературних джерел із проблематики дисертаційного дослідження. Автор сформулював свої висновки, які здатні стати значним внеском у розвиток вітчизняного адміністративного права.

Автореферат дисертації відповідає її змісту та повністю відображає основні положення і результати дослідження. Дисертацію та автореферат оформлено відповідно до вимог, встановлених МОН України.

Вказане дозволяє зробити висновок, що дисертаційне дослідження «Адміністративно-правовий статус поліції охорони» є завершеною працею, в якій отримано нові науково обґрунтовані результати, що в сукупності вирішують конкретне наукове завдання - удосконалення адміністративно-правового статусу поліції охорони. Усе викладене дає підстави для висновку про те, що дисертаційне дослідження відповідає вимогам Порядку присудження наукових ступенів, а її автор – Шклярєнко Андрій Михайлович – заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент:

**Викладач відділу підвищення кваліфікації прокурорів
з нагляду за додержанням законів при виконанні
судових рішень у кримінальних провадженнях
інституту підвищення кваліфікації прокурорів
Національної академії прокуратури України,
кандидат юридичних наук**

Костянтин Шкарупа

Підпис

Начальник відділу
документального забезпечення

20